

Mental Retarde Bir Olguda Duyu Bütünlüğü Tedavisi

Sedef Karayazgan*, Mine Uyanık, Hülya Kayıhan****

*Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü

** Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ergoterapi Bölümü

Amaç: Duyu bütünlüğü tedavisi ile mental retarde olguda uygun fiziksel, nörolojik ve kognitif gelişim sağlanarak anlamlı aktivitelere katılma performansını artırmaktır. **Gereç ve yöntem:** 20 yaşındaki bir kız olgunun, duyu süreci değerlendirilmesi, Dunn duyu profili ve nöromotor performansın klinik gözlemi ile modülasyon ve praxis sorunları, Kanada Aktivite Performans Ölçümü (KAPÖ) ile de kendine bakım, üretkenlik ve boş zaman alanlarında aktivite performansı değerlendirildi. Değerlendirilmesi tamamlandıktan sonra problem alanlarına yönelik haftada 2 gün,45'er dakikadan 6 ay boyunca duyu bütünlüğü yaklaşımı uygulandı. Modülasyon sorunları için derin basınç, propriosepsiyon ve vestibular girdi sağlayan aktiviteler kullanıldı. Bilateral aktiviteler için praxis ve somatoduyu içeren top aktiviteleri, hareket sıralaması için ardışık hareketler içeren çalışmalar yapıldı. Ayrıca, aileye ve olguya tedavide uygulanan duyu diyeti programı ev programı olarak verildi. **Sonuçlar:** Duyu Süreci Değerlendirilmesinde, proprioseptif, taktil, vestibular,sistemlerinde duyu modülasyonu sorunları belirlendi. Nöromotor performansın klinik gözleminde, taktil savumacılık, postür bozuklukları, bilateral integrasyon ve sıralama değerlendirmesi ile somotodisprakside problemler saptandı. Somotodispraksi değerlendirmesinde; vücudun total fleksiyonunu yapamadığı, art arda parmak dokunma, diadokokinezi problemleri olduğu görüldü. Tedavi öncesi sık sık düşme, dikkat dağınıklığı gibi modülasyon problemlerinin olmasına karşın tedavi sonrasında düşme sıklığında azalma ve dikkatini toplama süresinde uzama olmuştur. Somotodispraksi problemleri de azalmıştır. KAPÖ aktivite performansı puanı tedavi öncesi 5.3 iken, tedavi sonrası 7.3 olarak skorlanarak gelişme göstermiştir. **Tartışma:** Duyu bütünlüğü tedavisinin, mental retardasyonlu kişilerde modülasyon ve praxis sorunlarını azaltarak, günlük yaşamlarında gerekli olan adaptif cevaplar oluşturmaya katkı sağladığı bulunmuştur. Bu kişilerde, sosyal ve emosyonel cevapları ile toplumsal katılımını arttırmak için tedavi programına duyu bütünlüğü tedavisinin de eklenmesi ve bu konuda daha fazla olguda çalışmalar yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Sensory Integration Therapy in A Mentally Retarded Patient

Purpose: To increase performance participation in activities with sensory integration therapy on developing adaptive reactions in a mentally retarded person. **Material and methods:** Modulation and praxia problems of a 20-year-old female patient were evaluated using Dunn sensory profile and clinical observation of neuro-motor performance. Self care, productivity and leisure activities were evaluated with Canada Activity Performance Measurement (COPM). After the evaluation, physiotherapy program and sensory integration approach were applied for problem areas, for 6 months, 2 days a week for 45 minutes. Deep pressure, proprioception and vestibular input activities were used for modulation problems. For bilateral activities, praxia and ball activities including somato-sensory were used and activities containing sequential movements were used for movement sequencing. The patient and her family were given sensory diet home program. **Results:** Sensory modulation problems were identified in proprioceptive, tactile and vestibular systems. Tactile defensiveness, postural deformities, bilateral integration was identified in clinical observation of neuro-motor performance. Problems in somatodyspraxia were

identified with sequencing evaluation. Somatodyspraxia evaluation showed that body could not make total flexion; had sequential finger touching and diadochokinesia problems. Modulation problems like frequent falling and distraction were present before the therapy; frequency of falls decreased and concentration time lengthened after the therapy. Somatodyspraxia problems were decreased. While at the beginning of the therapy COPM score was 5.3, at the end of the therapy it improved and scored 7.3.

Conclusion: It was found that sensory integration therapy decreased modulation and praxis problems in mentally retarded people and contributed to forming adaptive reactions required in daily life. To promote social and emotional responses and social participation of these people, treatment program should include sensory integration therapy and further studies should be conducted on larger sampling.